

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра фінансів

СИЛАБУС

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА /
STATE FISCAL POLICY

Інформація про викладача	
Викладач	Нікітішин Андрій
Науковий ступінь	Доктор економічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри фінансів
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Театральна 21, ауд. 18
Контактний телефон	(0432)550406
E-mail:	nikitishinao@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	http://www.vtei.com.ua/doc/2025/opp/fbsf_bak.pdf
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Метою навчальної дисципліни «Державна фінансова політика» є сприяння підготовці кваліфікованих фахівців, що володіють системою знань з теорії та практики проведення фінансової політики. Результати вивчення навчальної дисципліни її місце в освітньому процесі: формування системи знань щодо призначення, складу, функцій, основ організації управління державною фінансовою політикою; освоєння принципів побудови сучасної державної фінансової політики; відносин, що виникають у процесі здійснення державної фінансової політики.
Мова викладання	Українська
Результати навчання	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Знати механізм функціонування державної фінансової політики. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану державної фінансової політики. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішування фінансових задач. Розуміти принципи, методи та інструменти державного регулювання діяльності в сфері державної фінансової політики. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері державної фінансової політики. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для

	виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язування практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.					
Тематичний план та оцінювання результатів навчання						
Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Теоретичні засади реалізації державної фінансової політики	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 2. Фінансова політика як інститут держави	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Тема 3. Фінансова політика та економічне зростання	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 4. Регуляторний потенціал державної фінансової політики	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Р, Д, П	10
Тема 5. Механізми реалізації фінансової політики	18	4	4	10	В, РПЗ, УД, Е, Т, РМГ, Д	10
Тема 6. Державні витрати та трансфертні платежі	9	2	2	5	В, РПЗ, Д, П	5
Тема 7. Дискреційна та недискреційна фінансова політика. Вмонтовані стабілізатори економіки	9	2	2	5	В, Т, Е, Д	5
Тема 8. Фінансова політика як спосіб наповнення Державного бюджету України	9	2	2	5	В, Е, РПЗ	5
Тема 9. Проблемні аспекти проведення фінансової політики	9	2	2	5	РПЗ, Д, П, Т	5
Тема 10. Перспективи уніфікації фінансової політики в контексті глобалізаційних процесів	9	2	2	5	В, РПЗ, РМГ	5
Тема 11. Стратегія податкового реформування і трансформація	9	2	2	5	В, РПЗ, Е	5

Тема 12. Фіскальна політика в умовах глобалізації	9	2	2	5	В, РПЗ,УД, Т	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						
Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. Д – доповідь – 1 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. П – презентація – 1 бал. УД – участь у дискусії – 1 бал. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів Е – есе – 2 бали. (написання статті – 5 балів; участь у наукових заходах – 5 балів; Т – тестування – 1 бал. виконання аналітичного завдання – 10 балів). Р – реферат – 2 бали. К – кейс-стаді – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 2 бали. Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти					
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Бюджетний кодекс України: Закон України № 2456-VI від 8 липня 2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text 2. Податковий кодекс України: Закон України №2755-IV від 2.12.2010р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 3. Бюджетна система. Навч. посіб. /Н. І. Климаш, К. В. Багацька, Н.І. Дем’яненко та ін. за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2024. 296 с. 4. Бюджети територіальних громад України. Інформаційно-аналітичний дашборд. Децентралізація. URL: https://decentralization.gov.ua/news/14281?page 5. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: https://openbudget.gov.ua/ 6. Гнидюк, І., Маршук, Л., Тімошенко, Н. Фінансова система України в умовах війни: виклики та перспективи. <i>Економіка та суспільство</i>. 2025. (72). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-112 7. Зянько В. В. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2025. 90 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2025/Zjanko_2025_90.pdf 8. Нікітішин А.О., Тімошенко Н.М. Удосконалення податкового регулювання як складової фінансово-економічної політики. <i>Modern Engineering and Innovative Technologies</i>. 2025. Vol. 39. с.63-70. URL: https://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit39-03-021/9116					
Політика освітнього компонента						
Організація навчання	Організація навчального процесу здійснюється відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти». Розроблено завдання для практичних занять з курсу, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.					
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Інтеграція ІІІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ). <i>Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) правила</i>					

для здобувачів:

1. Планування та генерація ідей

Використання ІІІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми наукового дослідження, есе (з обов'язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження).

Створення кількох варіантів структури або плану роботи для подальшого власного вибору та опрацювання.

2. Допомога в дослідженнях

Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел.

Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ІІІ може вигадувати джерела).

3. Покращення власного тексту

Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті.

Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю.

Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним.

Заборонене використання ІІІ (що вважається порушенням академічної доброчесності)

Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства:

1. Пряме копіювання (Плагіат)

Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ІІІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілих робіт (рефератів, індивідуальних досліджень, есе тощо), так і окремих абзаців чи розділів.

2. Використання під час контрольних заходів

Будь-яке використання інструментів ІІІ під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного завдання.

3. Фальсифікація та вигадкування

Використання ІІІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень.

4. Делегування ключових завдань

Перекладання на ІІІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу ринкової ситуації здобувач дає ІІІ запит: «Проаналізуй ринок смартфонів в Україні та напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу.

5. Виконання роботи за іншого

Використання ІІІ для написання рецензій, відповідей на форумах, виконання групових завдань від імені здобувача, якщо це не передбачає його активної інтелектуальної участі.

Вимоги до декларування та цитування

Прозорість є ключовим елементом відповідального використання ІІІ.

1. Обов'язок декларування

Здобувач зобов'язаний декларувати факт використання інструментів генеративного ІІІ у всіх письмових роботах, що підлягають оцінюванню (наукові роботи тощо).

Виняток: декларування не вимагається для базових завдань, як-от перевірка

	орфографії чи граматики за допомогою вбудованих редакторів (наприклад, в MS Word). 2. Пріоритет вимог науково-педагогічного працівника Будь-яке використання ШІ, не передбачене цими правилами, вважатиметься порушенням академічної доброчесності. Будь-яке використання ШІ має супроводжуватися перевіркою результатів на достовірність та декларуванням у письмових роботах 3. Формат декларації Декларація має бути розміщена у вступі до роботи або в окремому параграфі «Декларація про використання ШІ» в кінці роботи (перед списком літератури). Декларація повинна містити: назву інструменту та компанію-розробника (наприклад, ChatGPT від OpenAI, Gemini від Google); чіткий перелік завдань, для яких використовувався ШІ; підтвердження, що здобувач несе повну відповідальність за фінальний зміст роботи. Приклад повної декларації: Декларація про використання ШІ Під час підготовки цієї аналітичної роботи було використано інструмент ChatGPT-4 (OpenAI). Його було застосовано для таких допоміжних завдань: генерація ідей для структури роботи на етапі планування; перефразування трьох речень у розділі 2 для покращення стилістики; генерація базового шаблону для SWOT-аналізу, який був згодом самостійно заповнений та проаналізований. Весь основний текст, аналіз, інтерпретація даних та висновки є результатом моєї власної інтелектуальної праці. Я перевінив(ла) всю інформацію, отриману від ШІ, на точність та достовірність і несу повну відповідальність за зміст цієї роботи
Відпрацювання пропусків занять	У разі пропуску лекції здобувач вищої освіти може самостійно опрацювати навчальний матеріал за лекцією, скласти словник термінів, підготувати конспект лекції, скласти схему основних понять, виконати завдання, які були запропоновані викладачем на лекції. У разі пропуску практичного заняття здобувач вищої освіти має самостійно виконати практичне завдання, а потім захистити його перед викладачем. Відпрацювання пропусків занять є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти, незалежно від джерел фінансування навчання.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».

Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності необхідно дотримуватися <u>Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти</u>. <u>Політика застосування штучного інтелекту (ШІ)</u>
Інші складові політики компонента	Основні принципи проведення практичних занять з курсу «Державна фіскальна політика» - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Різні моделі роботи на практичних заняттях (індивідуальна, в парах, в мікро-групах, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді. Курс «Державна фіскальна політика» передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання. Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів протокол № 01 від 19.01.2026

Науково-педагогічний працівник

Андрій НІКІТИШИН

Завідувач кафедри

Інна ГНИДЮК